**Rok XX.** **Nr. 1.**

# DZIENNIK URZĘDOWY

## c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

**Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.**

Wydany dnia 17. stycznia 1916.

L. 26.646/IV. Kr.

### Okólnik

**c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich szkół średnich państwowych i prywatnych gimnazyów męskich z prawem publiczności w kraju w sprawie ulg dla uczniów powołanych do czynnej służby wojskowej.**

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty rozporządzeniem z dnia 10. listopada 1915 L. 30.571 uzupełnił postanowienia rozporządzenia ministeryalnego z dnia 17. września 1915 L. 26 857. w sprawie wyjątkowych ulg dla uczniów powołanych do czynnej służby wojskowej w następujący sposób:

Do wcześniejszego złożenia egzaminu dojrzałości po myśli ustępu czwartego wspomnianego reskryptu można na ich prośbę obok uczniów klas najwyższych, urodzonych w roku 1897 dopuszczać także:

a) uczniów urodzonych w roku 1898, którzy w roku szkolnym 1914/15 uzyskali świadectwo roczne z przedostatniej klasy, a obecnie wskutek dobrowolnego wstąpienia rozpoczęli czynną służbę w c. i k. armii lub też w formacyach ochotniczych (n. p. legionach polskich i t. p.);

b) tych uczniów należących do roczników aż do r. 1896 włącznie, którzy w roku 1914/15 otrzymali świadectwo roczne z przedostatniej klasy szkoły średniej, a obecnie wskutek wyniku nowego przeglądu albo po upływie czasowego urlopu wojskowego mają rozpocząć służbę wojskową lub do niej ponownie wstąpić.

We wszystkich wypadkach przypuszczenie do wcześniejszego egzaminu dojrzałości jest tylko wtedy dopuszczalne, jeżeli dany uczeń w roku 1915/16 został rzeczywiście przyjęty do klasy najwyższej jako uczeń prywatny lub publiczny, lub jeżeli już pełni służbę wojskową, o ile uzyska na swą prośbę od odnośnej Komendy wojskowej potrzebny urlop w celu uczęszczania do najwyższej klasy szkoły średniej i złożenia wcześniejszego egzaminu dojrzałości.

Nie wolno natomiast przyznawać świadectw dojrzałości uczniom nieobecnym, którzy wskutek pełnienia czynnej służby wojskowej nie mogą uczęszczać do ostatniej klasy szkoły średniej.

Do tych uczniów odnoszą się postanowienia ustępu pierwszego i piątego reskryptu z dnia 17. września 1915 L. 26.857. Uczniom klasy ostatniej, urodzonym w roku 1898, nie można zezwalać obecnie na wcześniejsze przystąpienie do egzaminu dojrzałości z tytułu zamierzonego dobrowolnego wstąpienia do służby wojskowej; uczniowie ci mają nadal uczęszczać do szkoły.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

W Białej, dnia 16. listopada 1915.

W zastępstwie
*Okęcki.*

---

L. 29.314/IV. Kr.

# O k ó l n i k

**c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich szkół średnich państwowych i prywatnych gimnazyów (gimnazyów realnych) męskich z prawem publiczności tudzież do Dyrekcyi wszystkich seminaryów nauczycielskich męskich w kraju w sprawie ulg dla uczniów powołanych do czynnej służby wojskowej.**

W ślad okólnika z 16. listopada 1915 L. 26.646/IV, którym udzielono Dyrekcyom reskrypt c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 10. listopada 1915 L. 30.571, w sprawie ulg wyjątkowych dla uczniów powołanych do czynnej służby wojskowej, oznajmia się, że według reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 4. grudnia 1915 L. 36.222, c. i k. Ministerstwo Wojny wydało w porozumieniu z c. k. Ministerstwem Obrony krajowej reskryptem z dnia 27. listopada 1915 L. 21.792, Abt. 2/W., następujące zarządzenia:

Uczniowie wymienieni w przytoczonym tutejszym okólniku pod a) i b) t. j. urodzeni w roku 1898 i należący do roczników aż do roku 1896, którzy w roku 1914/15 otrzymali świadectwo roczne z przedostatniej klasy szkoły średniej, pragnący obecnie uczęszczać do najwyższej klasy szkoły średniej i poddać się wcześniejszemu egzaminowi dojrzałości, otrzymają w tym celu czterotygodniowy urlop. Urlop liczy się od dnia, w którym uczeń przybył do miejscowości, gdzie ma uczęszczać do szkoły.

Uczeń który otrzymał urlop, winien po wpisaniu się do zakładu przesłać natychmiast do Komendy formacyi zapasowej swego oddziału broni poświadczenie, o które ma prosić Dyrekcyę odnośnego zakładu, że do szkoły rzeczywiście uczęszcza. Uczniowie jednak, którzy w roku szkolnym 1915/16 uczęszczali do ostatniej klasy szkoły średniej przez najmniej cztery tygodnie, będą celem poddania się wcześniejszemu egzaminowi dojrzałości otrzymywać urlop tylko na czas niezbędnie w tym celu potrzebny (trzy do sześciu dni).

Prośby o udzielenie urlopu celem uczęszczania do szkoły lub wcześniejszego zdawania egzaminu dojrzałości, wnoszone przez żołnierzy znajdujących się już na froncie (z wyjątkiem formacyi ochotniczych) nie będą uwzględniane.

Poleca się zatem Dyrekcyom, aby przyjmowały bez przeszkód do najwyższej klasy szkoły średniej uczniów, którzy uzyskali potrzebny urlop i przypuszczały ich po upływie czterech tygodni nauki do wcześniejszego egzaminu dojrzałości, przyznając im ulgi przewidziane dla kandydatów wojskowych, nadto na ich prośbę wydawały im poświadczenia, o których wyżej mowa.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

W Białej, dnia 9. grudnia 1915.

W zastępstwie
*Okęcki.*

---

L. 2206/V. Kr.

# O k ó l n i k

**c. k. Rady szkolnej krajowej do Dyrekcyi wszystkich państwowych szkół przemysłowych i zawodowych w Galicyi, w sprawie tekstów naukowych i innych środków pomocniczych.**

Konieczność obniżenia kosztów nauki w szkołach przemysłowych celem umożliwienia wstępu do nich najliczniejszym kręgom młodzieży

pracującej w przemyśle, oraz dążenie do tego, aby absolwent szkoły po należytem zaznajomieniu się ze wszystkimi działami obranego zawodu mógł w młodym jeszcze wieku rozpocząć samoistne wykonywanie przemysłu, sprawia, że nauka w szkole przemysłowej obejmuje w porównaniu z dużym zasobem niezbędnych wiadomości technicznych, handlowych i społecznych, jakie uczeń musi sobie w szkole przyswoić, stosunkowo krótki tylko okres czasu.

Tok nauki w szkole przemysłowej wymaga zatem w szczególnej mierze stosowania wszystkich środków pedagogicznych i dydaktycznych jakie są do rozporządzenia, aby uczniowi w krótkim czasie udzielić jak najwięcej wiadomości a mimo to utrzymać jego umysł bez znużenia w takiem napięciu, jakiego potrzeba do przyjmowania nowych wrażeń.

Jednym ze środków służących do osiągnięcia powyższego celu w szkołach przemysłowych są obok podręczników szkolnych teksty naukowe, układane przez nauczycieli, zazwyczaj w tej formie, że nauczyciel spisuje swoje wykłady, zostawiając w tekście miejsca wolne na rysunki i obliczenia. Powielone teksty otrzymują następnie uczniowie celem uzupełnienia ich wrysowaniem szkiców podług rysunków nauczyciela na tablicy i przeprowadzeniem obliczeń.

Teksty te są przeznaczone, aby zwolnić uczniów od dosłownego notowania wykładu nauczyciela. W braku takiego tekstu zdarza się, że uczeń usiłujący równocześnie notować wykład i szkicować, nie może nadążyć w tej pracy, skutkiem czego przeważnie i notatki bywają niedokładne i szkice wadliwe.

Nadto spisując mechanicznie wykład, uczeń któremu chodzi tylko o uchwycenie słów nauczyciela gorączkuje się i nuży, a nie mając czasu zastanowić się nad treścią wykładu, tej czynności myślowej musi dokonać dodatkowo poza szkołą przy odczytywaniu notatek, podczas samego wykładu zaś odzwyczaja się od myślenia, co na jego rozwój umysłowy i wyniki nauki najgorszy wpływ wywiera.

Zapobiegają temu w znacznej mierze wspomniane teksty naukowe, gdyż uwalniając ucznia od mechanicznego notowania, umożliwiają mu swobodne przeprowadzenie obliczeń i sprawne wykonanie szkiców, oraz pozwalają zastanowić się nad treścią wykładu, śledząc jego wątek z zajęciem i należytem skupieniem uwagi.

Teksty naukowe ułatwiają nadto i nauczycielowi wykład, gdyż nie krępowany wątpliwością, czy uczeń zdążył w notowaniu jego słów i rysowaniu, a mając przed sobą uczniów ze skupioną uwagą, może on znacznie więcej materyału objąć jednym wykładem.

C. k. Rada szkolna krajowa zwracając uwagę Dyrekcyi i nauczycieli na wielką wartość takich „tekstów naukowych" wyraża nadzieję, że nauczyciele a zwłaszcza ci, którzy skutkiem czasowego ograniczenia programu nauki w niektórych szkołach przemysłowych i zawodowych uczą w zmniejszonej liczbie godzin lub w ogóle nie są na razie zajęci, spożytkują wolny od zajęć szkolnych czas na przygotowanie materyałów do nauki i opracowanie tekstów naukowych, tudzież szkiców do projektów konstrukcyi mechanicznych lub budowlanych, jako przedmiotów ćwiczeń w salach rysunkowych, w warsztatach i pracowniach szkolnych. Wskazanemby było, aby wspomniani nauczyciele zajęli się także zestawieniem zadań wziętych z obecnej praktyki zawodowej, lub sporządzeniem dyapozytywów do aparatów projekcyjnych, wykonaniem modeli i w ogóle pracami, zmierzającemi do możliwego skoncentrowania nauki celem zapewnienia jak najwydatniejszych jej wyników.

Powyższy okólnik Dyrekcye zechcą poddać szczegółowym obradom konferencyi nauczycielskiej, zachęcą nauczycieli do prac w okólniku wskazanych, a z końcem roku szkolnego zdadzą Radzie szkolnej krajowej sprawę z osiągniętych w tym względzie wyników.

Równocześnie poleca się Dyrekcyom, aby wszelkimi środkami jakimi we własnym zakresie działania rozporządzają, ułatwiały prace grona nauczycielskiego, a zwłaszcza starały się o potrzebne aparaty i możność powielania w zakładzie samym tekstów naukowych, szkiców, rysunków i t. p. a zarazem umożliwiały uczniom nabywanie tych pomocniczych środków naukowych jeżeli już nie bezpłatnie, to co najwyżej po cenie własnej produkcyi.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

W Białej, dnia 2. grudnia 1915.

W zastępstwie
*Okęcki.*

---

## Wiadomości osobiste.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z 26. grudnia 1915 nadać najmiłościwiej Augustowi Mroczkowskiemu, profesorowi gimnazyum w Sanoku i Józefowi Przybylskiemu, profesorowi gimnazyum V. w Krakowie, przy sposobności przeniesienia ich w stały stan spoczynku, tytuł radcy szkolnego.

Na podstawie Najwyższego upoważnienia wyraził J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty Maryi Piechockiej, nauczycielce szkoły wydziałowej żeńskiej im. św.

Scholastyki w Krakowie, Najwyższe podziękowanie za wybitne zasługi położone w szkole około patryotycznego dzieła sporządzania ciepłych ubrań dla naszych żołnierzy będących w polu.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty przyznał VII. klasę rangi następującym profesorom szkół średnich:

Leonowi Dolnickiemu i Leoncyuszowi Kuźmie w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi; Janowi Śnieżkowi w gimnazyum św. Anny w Krakowie; dr. Aleksandrowi Czuczyńskiemu i Albinowi Schreyerowi w gimnazyum św. Jacka w Krakowie; Włodzimierzowi Służewskiemu w gimnazyum III. w Krakowie; dr. Ludwikowi Boratyńskiemu w gimnazyum realnem (IV.) w Krakowie; Wojciechowi Cachlowi i Feliksowi Gątkiewiczowi w gimnazyum V. w Krakowie; ks. Janowi Turkiewiczowi w filii gimnazyum I. we Lwowie; Gustawowi Lettnerowi, dr. Teodorowi Nacherowi i Antoniemu Zubczewskiemu w gimnazyum II. we Lwowie; Emanuelowi Roszko w gimn. III. we Lwowie; ks. Damianowi Łopatyńskiemu w gimnazyum V. we Lwowie; dr. Wiktorowi Hahnowi w gimn. VIII. we Lwowie; ks. dr. Janowi Trznadlowi w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Przemyślu; Adamowi Pytlowi w gimnazyum w Sanoku; dr. Majerowi Weisbergowi w gimnazyum I. z polskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Ludwikowi Brylińskiemu w szkole realnej w Stanisławowie i dr. Samuelowi Taubelesowi w szkole realnej w Tarnopolu.

VIII. klasę rangi: Edmundowi Łasińskiemu w gimnazyum Bochni; dr. Abrahamowi Nadlowi w gimnazyum w Brodach; Romanowi Holuce i Antoniemu Kruszelnickiemu w gimnazyum w Brzeżanach; dr. Janowi Milanowi w gimnazyum w Brzozowie; Michałowi Kalitowskiemu w gimnazyum w Dębicy; Mieczysławowi Dąbrowskiemu i Eugeniuszowi Flisowi w gimnazyum w Jarosławiu; Klemensowi Hammerowi w gimnazyum w Jaśle; Henrykowi Krzyżanowskiemu w gimnazyum w Kamionce Strumiłowej; Stanisławowi Bieńkiewiczowi i Franciszkowi Bojarskiemu w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Kołomyi; Niceforowi Danyszowi w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi; ks. dr. Stanisławowi Rospondowi w gimnazyum św. Anny w Krakowie; Franciszkowi Jachimczakowi w filii gimnazyum św. Jacka w Krakowie; Mikołajowi Melnykowi w filii gimnazyum akademickiego we Lwowie; dr. Adamowi Maksymowiczowi i ks. dr. Antoniemu Ratusznemu w gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie; ks. Kazimierzowi Dziurzyńskiemu w gimnazyum IV. we Lwowie; Bonawenturze Graszyńskiemu i dr. Sydonowi Maciejowi Loretowi w filii gimnazyum IV. we Lwowie; Ludwikowi Petryńskiemu w gimnazyum V. we Lwowie; Zdzisławowi Kultysowi i dr. Janowi Piątkowi w gimnazyum VI. we Lwowie; dr. Majerowi Balabanowi w gimnazyum VII. we Lwowie; dr. Ludwikowi Koerberowi i ks. Bazylemu Łycyniakowi w filii gimnazyum VII. we Lwowie; Stanisławowi Matzkemu w gimnazyum VIII. we Lwowie; ks. Michałowi Klamutowi w gimazyum II. w Nowym Sączu; Stanisławowi Riessowi, Teodorowi Stachowi i dr. Janowi Walczakowi w gimnazyum w Podgórzu; Bolesławowi Błażkowi, Apolinaremu Garlickiemu i Józefowi Machowskiemu w gimnazyum z polskim językiem wykładowym w Przemyślu; ks. dr. Maurycemu Turkowskiemu w I. gimnazyum w Rzeszowie; Michałowi Krzecz-

kowskiemu w gimnazyum II. w Rzeszowie; Stanisławowi Bartkiewiczowi w gimn. w Samborze; Stanisławowi Borowiczce w gimnazyum w Sanoku; dr. Janowi Demiańczukowi, Danielowi Dżerdziowi i Leonowi Gawańskiemu w gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie; Julianowi Kubrakiewiczowi w gimnazyum w Stryju; Hilaremu Brykowiczowi w gimnazyum Ces. Franciszka Józefa w Tarnopolu; Stanisławowi Gołębiowi w gimnazyum I. w Tarnowie; Franciszkowi Penkali w gimnazyum II. w Tarnowie; Alfredowi Beerowi w gimnazyum w Wadowicach; Bronisławowi Popielowi w gimnazyum w Żółkwi; Bolesławowi Kielskiemu w I. szkole realnej w Krakowie; dr. Adamowi Kłodzińskiemu w II. szkole realnej w Krakowie; Piotrowi Kalinowskiemu i Włodzimierzowi Kowalskiemu w szkole realnej w Krośnie; dr. Ludwikowi Hordyńskiemu, Władysławowi Rembaczowi i dr. Janowi Stockowi w II. szkole realnej we Lwowie; ks. Michałowi Borowemu i Janowi Gduli w szkole realnej w Śniatynie; dr. Joachimowi Frenklowi, ks. Andrzejowi Nogajowi i Aleksandrowi Wieleżyńskiemu w szkole realnej w Stanisławowie; dr. Zygmuntowi Tarlińskiemu w szkole realnej w Tarnowie; Janowi Feli, Szczęsnemu Gizowskiemu i ks. Janowi Sadowskiemu w szkole realnej w Żywcu.

J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty przyznał dr. Janowi Bielawskiemu rzeczywistemu nauczycielowi gimnastyki w gimnazyum św. Anny w Krakowie IX. klasę rangi.

J. E. Pan Minister robót publicznych nadał Maryanowi Kwiecińskiemu, nauczycielowi w IX. klasie rangi c. k. szkoły zawodowej ślusarstwa w Świątnikach, przy sposobności zatwierdzenia go w zawodzie nauczycielskim tytuł profesora.

C. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty zamianowało lekarza powiatowego dr. Ludwika Sobieszczańskiego członkiem c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Samborze na resztę bieżącego okresu funkcyjnego.

Ordynaryat biskupi gr. kat. w Przemyślu wyznaczył ks. Michała Artemowicza na egzaminatora a ks. Jana Mudroho na komisarza do nauki religii gr. kat. w c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych w Krośnie.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła w zawodzie nauczycielskim, nadając im tytuł c. k. profesora, następujących rzeczywistych nauczycieli szkół średnich:

Władysława Brydę w gimnazyum w Samborze; Adolfa Kamińskiego w gimnazyum w Nowym Targu i Jana Weimera w gimnazyum II. w Nowym Sączu.

C. k. Rada szkolna krajowa nadała ks. dr. Kazimierzowi Kotuli, zastępcy nauczyciela religii rzym. kat. w gimnazyum w Przemyślu na Zasaniu, posadę nauczyciela w tym zakładzie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała uchwałą z 25. sierpnia 1914 Maryę Bazańską nauczycielką kierującą 6-klasowej szkoły żeńskiej w Jaworznie.

Zmarli:

Marya Baranówna, tymczasowa nauczycielka 1-klasowej szkoły w Równi w okręgu kałuskim, zmarła dnia 27. listopada 1915 w 28. roku życia;

Władysław Breitmayer, stały nauczyciel 4-klasowej szkoły ludowej w Sąsiadowicach w okręgu samborskim, zmarł dnia 14. listopada 1915 w 25. roku życia a w 6. roku służby;

Marya Czajkowska, stała nauczycielka 4-klasowej szkoły w Kutach starych w okręgu kosowskim, zmarła 22. grudnia 1915 w 38. roku życia a w 14. roku służby;

Jan Czornysz, stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Hruszowie w okręgu jaworowskim, zmarł dnia 4. grudnia 1915 w 29. roku życia a w 9. roku służby;

Zygmunt Drozdowicz, tymczasowy nauczyciel szkoły wydziałowej im. Adama Mickiewicza w Rzeszowie, zmarł w lutym 1915 roku w 34. roku życia a w 14. roku służby;

Marcin Dydak, stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Woli jasienickiej w okręgu brzozowskim, zmarł dnia 21. lipca 1915;

Jan Durbas, stały nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Kasince małej w okręgu limanowskim, zmarł dnia 2. listopada 1915 w 48. roku życia;

Wojciech Galant, kierownik 4-klasowej szkoły im. Ces. Franciszka Józefa I. w Rzeszowie, zmarł w sierpniu 1914 roku w 61. roku życia a w 38. roku służby;

Józef Gniewek, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Dąbrowie w okręgu rzeszowskim, zmarł w listopadzie 1914 roku w 34. roku życia a w 14. roku służby;

Marya Gorączkówna, tymczasowa nauczycielka 2-klasowej szkoły w Gromcu w okręgu chrzanowskim, zmarła dnia 21. października 1915 w 24. roku życia a w 5. roku służby;

Szczepan Jurkiewicz, stały nauczyciel szkoły 4-klasowej w Jaworniku polskim w okręgu rzeszowskim, zmarł w lutym 1915 roku w 48. r. życia a w 21. roku służby;

Julia Kamińska, stała nauczycielka 4-klasowej szkoły w Tłustem w okręgu zaleszczyckim, zmarła dnia 7. lipca 1915 w 40. roku życia a w 10. roku służby;

S. Marya Krzyworączka, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Uhnowie w okręgu rawskim, zmarła dnia 7. grudnia 1915;

Jadwiga Kogerówna, tymczasowa nauczycielka 2-klasowej szkoły w Luszowicach w okręgu chrzanowskim, zmarła dnia 27. sierpnia 1915 w 26. roku życia a w 6. roku służby;

Mikołaj Kuderewko, stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Krynicy w okręgu drohobyckim, zmarł dnia 9. grudnia 1915 w 55. roku życia a w 33. roku służby;

Stefania Kurzweilówna, stała nauczycielka 2-klasowej szkoły w Kutkorzu w okręgu złoczowskim, zmarła dnia 10. listopada 1915;

Andrzej Lach, nauczyciel 4-klasowej szkoły im. Ces. Franciszka Józefa I. w Rzeszowie, zmarł w grudniu 1914 r. w 54. roku życia a w 35. roku służby;

Sylwester Łącki, stały nauczyciel kierujący 4-klasowej szkoły w Królówce w okręgu bocheńskim, zmarł dnia 21. listopada 1915 w 44. roku życia a w 17. roku służby;

Wilhelmina Łozińska, stała nauczycielka 2-klasowej szkoły w Myszkowie w okręgu zaleszczyckim, zmarła dnia 15. sierpnia 1915 w 53. roku życia a w 23. roku służby;

Marya Machalska, tymczasowa nauczycielka 4-klasowej szkoły ludowej im. Ces. Franciszka Józefa I. w Rzeszowie, zmarła w sierpniu 1915 w 30. roku życia a w 10. roku służby;

Wanda Matuszowa, stała nauczycielka 2-klasowej szkoły w Izdebkach w okręgu brzozowskim, zmarła dnia 8. października 1915 w 33. roku życia a w 13. roku służby;

Tekla Nawrocka, nauczycielka kierująca 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Krasińskiego w Stanisławowie. zmarła dnia 20. sierpnia 1914 w 64. roku życia;

Karolina Oberhardowa, dyrektorka szkoły wydziałowej żeńskiej im. Czackiego we Lwowie, zmarła dnia 6. sierpnia 1915 w 52. roku życia;

Paweł Panaś, stały nauczyciel 5-klasowej szkoły w Peczeniżynie, zmarł dnia 20. listopada 1915 w 45. roku życia;

Józefa Petryszynowa, stała nauczycielka 1-klasowej szkoły w Pletenicach w okręgu przemyślańskim, zmarła 16. września 1915 w 40. roku życia;

Helena Śmidorowiczowa, stała nauczycielka 5-klasowej szkoły w Szczercu w okręgu lwowskim zamiejskim, zmarła dnia 27. grudnia 1914 w 13. roku służby;

Jadwiga Szybowiczówna, tymczasowa nauczycielka szkoły wydziałowej im. św. Scholastyki w Rzeszowie, zmarła w grudniu 1914 r. w 27. roku życia a w 6. roku służby;

Bronisława Schandlerowa, tymczasowa nauczycielka 1-klasowej szkoły w Snowidowie, w okręgu buczackim, zmarła dnia 12. października 1915;

Edward Unicki, tymczasowy nauczyciel szkoły XXXV. na Łobzowie w Krakowie, zmarł 18. sierpnia 1915;

Władysław Worek, tymczasowy nauczyciel 6-klasowej szkoły męskiej w Chrzanowie, zmarł dnia 17. listopada 1915 w 24. roku życia a w 4. roku służby;

Julian Zacharyasiewicz, stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Żeliborach w okręgu rohatyńskim, zmarł dnia 17. września 1915 w 52. roku życia;

Mikołaj Zankiewicz, stały nauczyciel kierujący 4-klasowej szkoły w Czerniejowie w okręgu stanisławowskim, zmarł dnia 30. listopada 1915 w 47. roku życia.

Rudolf Zmarzły, tymczasowy nauczyciel 1-klasowej szkoły w Podlipiu w okręgu dąbrowskim, zmarł 1. listopada 1914.

---

# Patryotyczna zbiórka metali.

L. 12.138/III.

Wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z 16. grudnia 1915 l. 4149 Rada szkolna krajowa ogłasza niniejszem podziękowanie c. i k. Ministerstwa wojny i c. k. Ministerstwa Obrony krajowej dla nauczycielstwa i młodzieży szkolnej za ich udział w dokonanej w ubiegłym roku patryotycznej zbiórce metali.

Dyrekcyom i Zarządom szkół wszelkich kategoryi, których grona nauczycielskie i uczniowie wzięli udział we wspomnianej zbiórce poleca się to pismo dziękczynne podać do wiadomości nauczycieli i młodzieży szkolnej.

Oba wspomniane Ministerstwa zapowiedziały, że odezwę do młodzieży szkolnej w postaci pięknych arkuszy wręczy się każdemu dziecku, które brało udział w akcyi

składkowej jako pamiątkę na całe życie. Odezwa ta, skoro tylko druk jej będzie ukończony, zostanie zaraz rozesłaną.

„Jakkolwiek patryotyczna zbiórka metali na cele wojenne nie jest jeszcze całkiem ukończona, wynik jej da się już dzisiaj o tyle przewidzieć, iż powiedzieć można: zbiórka metali dała wspaniałe świadectwo bezgranicznej ofiarności naszej ludności. Wszystko współdziałało tutaj, aby osiągnąć zamierzony wynik, a to szerokie warstwy społeczne swą hojnością, nauczycielstwo jako główny czynnik stworzonej w tym celu organizacyi, a w nader wzruszający sposób dzieci szkolne tą ochotną gorliwością, z jaką wykonywały poruczoną im pracę zbierania darów. Tym wszystkim należy się ze strony Ministra wojny i Ministra obrony krajowej, stojących na czele akcyi składkowej w Austryi, serdeczne uznanie, które znalazło swój wyraz w następujących odezwach dziękczynnych:

## Do nauczycieli!

*Do wspaniałego wyniku patryotycznej zbiórki metali na cele wojenne przyczyniło się nauczycielstwo w nader czynny sposób. Wam należy się podzięka za to, że młodzież szkół naszych, której poruczono czynność składkową, pojęła trafnie cel i znaczenie swego zadania i spełniła je z gorliwością i poświęceniem, które będzie dla dorosłego pokolenia w tym roku wojny niezapomniane do końca życia. Austryacki i węgierski nauczyciel okazał się przez to godnym i jednakiej wartości kolegą zawodowym pedagoga pruskiego, któremu często przytaczane słowa przypisują w pierwszym rzędzie zwycięstwa pod Metzem i Sedanem. Dzielnym nauczycielom należy się od nas wszystkich serdeczne podziękowanie: podziękowanie ludności, która znajduje w nich zawsze chętnych organizatorów przedsiębiorstw publicznemu dobru poświęconych, podziękowanie armii, która dzięki działalności nauczycielstwa widzi swe zapasy materyałów wojennych znacznie powiększone, podziękowanie inwalidów, gdyż oni nie zapomną nigdy tych mężów, którzy położyli kamień węgielny dla ich zaopatrzenia, podziękowanie Ojczyzny za tak wspaniale ujawnione wpajanie w młodzież szkolną prawdziwego, skorego do czynów patryotyzmu. Schylamy czoło przed olbrzymią pracą naszego nauczycielstwa i zapewniamy je, że wdzięczność nas wszystkich zbuduje mu w Panteonie obecnej wojny wiekuisty pomnik.*

**Georgi,** *G. d. I. m. p.*
*c. k. Minister obrony krajowej.*

**Krobatin,** *F. Z. M. m. p.*
*c. i k. Minister wojny.*

## Kochane dzieci!

*Spieszymy dzisiaj złożyć Wam serdeczne podziękowanie. Naszą prośbę, byście uczestniczyły w zbiórce metali na cele wojenne spełniłyście z tak bezprzykładną gotowością, żeśmy wszyscy byli głęboko wzruszeni Waszem poświęceniem. Waszem poczuciem obowiązku w spełnieniu przyjętych zadań, a przedewszystkiem okazaną w ten sposób miłością naszej pięknej i pełnej chwały Ojczyzny. Wy jesteście w tych dniach, pełnych ciężkich ofiar, naszą wielką pociechą i naszą najmilszą nadzieją. W tym czasie, kiedy Wasi ojcowie i bracia stoją w polu przeciw zewnętrznemu wrogowi, uważamy Was za kwiecie na drzewie ojczyzny i wobec tej ochoty, z jaką w grani-*

*cach Waszych słabych jeszcze sił stanęłyście do pracy publicznej, mamy nadzieję, że kwiat młodzieży dojrzeje kiedyś na owoc wspaniały.*

*Zarazem dziękujemy Wam jeszcze raz także w imieniu tych dzielnych żołnierzy, którzy kiedyś, gdy ranni i do pracy niezdolni powrócą z wojny do domu, mają z dochodów Waszej zbiórki znaleść zaopatrzenie.*

*Bądźcie dobremi dziećmi, dobremi w nauce, dobremi w miłości dla Domu panującego i dla Ojczyzny, aby spełniły się te oczekiwania radosne jakie w Was pokładamy.*

**Georgi,** *G. d. I. m. p.* — *c. k. Minister obrony krajowej.*

**Krobatin,** *F. Z. M. m. p.* — *c. i k. Minister wojny.*

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

W Białej, dnia 10. stycznia 1916.

W zastępstwie
*Okęcki.*

---

W okręgu szkolnym tłumackim, który w skutek inwazyi nieprzyjacielskiej został w znacznej części zniszczony, zebrała młodzież szkolna pod dozorem nauczycielstwa przeszło 1.000 worów rzeczy wełnianych, około 100 worów liści ostrężyn i poziomek, 5 cetnarów metrycznych mosiądzu i miedzi i 400 koron z drobnych składek na cele „Czerwonego Krzyża“. Wskutek energicznych zabiegów nauczycielstwa tego okręgu złożyła ludność 746.000 koron na trzecią pożyczkę wojenną.

C. k. Rada szkolna krajowa wyraża nauczycielstwu okręgu tłumackiego uznanie i podziękowanie.

---

## Książki szkolne.

Po myśli reskryptu Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 10. grudnia 1915 l. 37.175, zaleca się członkom gron nauczycielskich szkół średnich, seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich, szkół handlowych, ludowych i wydziałowych tudzież do bibliotek szkolnych oraz okręgowych dzieło p. t. „Viribus unitis. Oesterreich-Ungarn und der Weltkrieg 1914/15. Unter dem Protektorate Seiner k. u. k. Hoheit des durchlauchtigsten Herrn Erzherzog-Thronfolgers Karl Franz Josef von Oesterreich-Este“ wydane nakładem biura pomocy wojennej c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych (Wien I. Hoher Markt 5.). Cena całego dzieła, spłacalna na życzenie abonentów w 3. ratach miesięcznych wynosi 15 K.

---

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Metodyka nauczania religii katolickiej dla użytku seminaryów nauczycielskich. Napisał ks. Józef Boczar. Kraków 1914“ w poczet książek dozwolonych do użytku w galicyjskich seminaryach nauczycielskich. Cena egzemplarza 70 h.

---

# Ogłoszenia.

L. 1339. W obwodzie krasnostawskim gubernii lubelskiej jest do obsadzenia znaczniejsza liczba posad nauczycielskich, o które mogą się ubiegać kandydaci i kandydatki c. k. seminaryów nauczycielskich.

Płaca 900 koron rocznie, wolne mieszkanie, a w braku tegoż 20 proc. dodatek na mieszkanie. Nadto może być przyznany dodatek drożyźniany w wysokości 25 proc. powyższej płacy.

Język wykładowy polski.

Połączenie kolejowe z Krasnostawem ze Lwowa przez Bełżec-Tomaszów, a z Krakowa przez Lublin do Trawnik, skąd prowadzi kolejka wązkotorowa do Krasnostawu. Podróż bezpłatna.

Podania zaopatrzone w odpisy świadectw należy wnosić bezzwłocznie do c. i k. Komendy obwodowej w Krasnostawie.

Krasnostaw, dnia 8. grudnia 1915.

Ze strony c. k. Rady szkolnej krajowej zauważa się, że powyższe ogłoszenie odnosi się do kandydatów i kandydatek nauczycielskich, którzy nie zajmują obecnie posady. Nauczyciele i nauczycielki publicznych szkół ludowych w kraju, którzyby zamierzali ubiegać się o posadę na podstawie powyższego konkursu, winni wnieść prośbę przepisaną drogą służbową, to jest za pośrednictwem swej Rady szkolnej okręgowej.

---

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych rozpoczną się przed c. k. Komisyami egzaminacyjnemi:

W Jaśle 14. lutego, termin wnoszenia podań do 7. lutego.

W Krośnie 3. lutego, termin wnoszenia podań do 31. stycznia.

W Kołomyi 16. lutego, termin wnoszenia podań do 10. lutego.

W Przemyślu 21. lutego, termin wnoszenia podań do 15. lutego.

Termin wnoszenia podań o przypuszczenie do egzaminu kwalifikacyjnego przed c. k. Komisyą egzaminacyjną w Tarnowie przedłużono do końca stycznia b. r.

---

Komitet „Polskiego Domu sierot po nauczycielach ludowych“ zwraca się z uprzejmą prośbą do c. k. Rad szkolnych okręgowych i Zarządów szkół, by zechciały podać:

1. Wykazy sierót po nauczycielach ludowych poległych w obecnej wojnie;
2. Adresy ich opiekunów;
3. Stan majątkowy pozostałych sierot.

Wykazy uprasza się nadsyłać pod adresem: Komitet, Biała, Komorowicka 23.

Wykazy te ułatwią komitetowi szybsze zaopiekowanie się sierotami, które w czasach tak ciężkich czekają może pomocy od nauczycielstwa.

---

**Nakładem funduszu szkolnego krajowego.**
Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie, pod zarządem J. Niedopada.